

RAPOR BÜLTENİ

İSTATİSTİK, ANALİZ VE RAPORLAMA DAİRE BAŞKANLIĞI

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Kamu
Hastaneleri Kurumu

Tarih: 13/11/2015

Sayı : 12

Editör

Aziz KÜÇÜK

Hazırlayan

Alpay KÖMBE

Katkıda Bulunanlar

Uğur TEKKANAT

Mehmet KARADOĞAN

Alper MORTAŞ

Metin KARA

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri

(TKHK, 2013-2015)

Bireylerin fiziksel sağlığı ve psikolojik sağlığı tüm organların sağlığı ile mümkündür. Fakat ağız ve diş sağlığı bireyler tarafından hayati tehlike oluşturmadığı düşünülerek pek de fazla önemsenmeyen bir konudur. Bununla birlikte son 6 ayda geçirdikleri rahatsızlıklar dikkate alındığında 0-6 yaş çocukların yaklaşık % 10'unu, 7-14 yaş grubundaki çocukların ise % 24,6'sını ağız ve diş sağlığı sorunları oluşturduğu görülmektedir.

Ağız ve dişlerin sağlıklı olduğu durumlarda vücudun birçok bölümü bundan olumsuz etkilenmektedir. Basit bir çürük vücudun diğer bölgesindeki organlarda enfeksiyona ve dolayısıyla çeşitli hastalıklara yol açmaktadır. Dişten dolayı kalp, sindirim sistemi, dolaşım sisteminde çeşitli rahatsızlıklar meydana gelmektedir. Bu nedenle toplumda **Ağız ve Diş Sağlığı** bilincinin oluşması için anne-babalar olarak bizlerin; küçük yaşlardan itibaren çocuklarımıza doğru diş fırçalama alışkanlığını kazandırmanın önem arz etmektedir.

Amaç

Koruyucu ağız ve diş sağlığı hizmetleri Bakanlığımızın öncelikli hedefi olmakla birlikte tedavi edici ağız diş hizmetleri konusunda da önemli aşamalar kaydedilmiştir. Bu çalışma ile Ağız ve Diş Sağlığı Haftası nedeniyle 2013 – 2015 (9 aylık veriler) döneminde Kurumumuza bağlı birimlerde verilen ağız ve diş sağlığı hizmetlerini çeşitli parametreler (Kurum Sayısı, Diş Hekimi Sayısı, Ünit Sayısının ve sunulan hizmetlerin incelenmesi gibi) çerçevesinde değerlendirerek farkındalık yaratmak ve ağız ve diş sağlığı hizmetlerinde gelinen aşamayı özetlemek hedeflenmiştir.

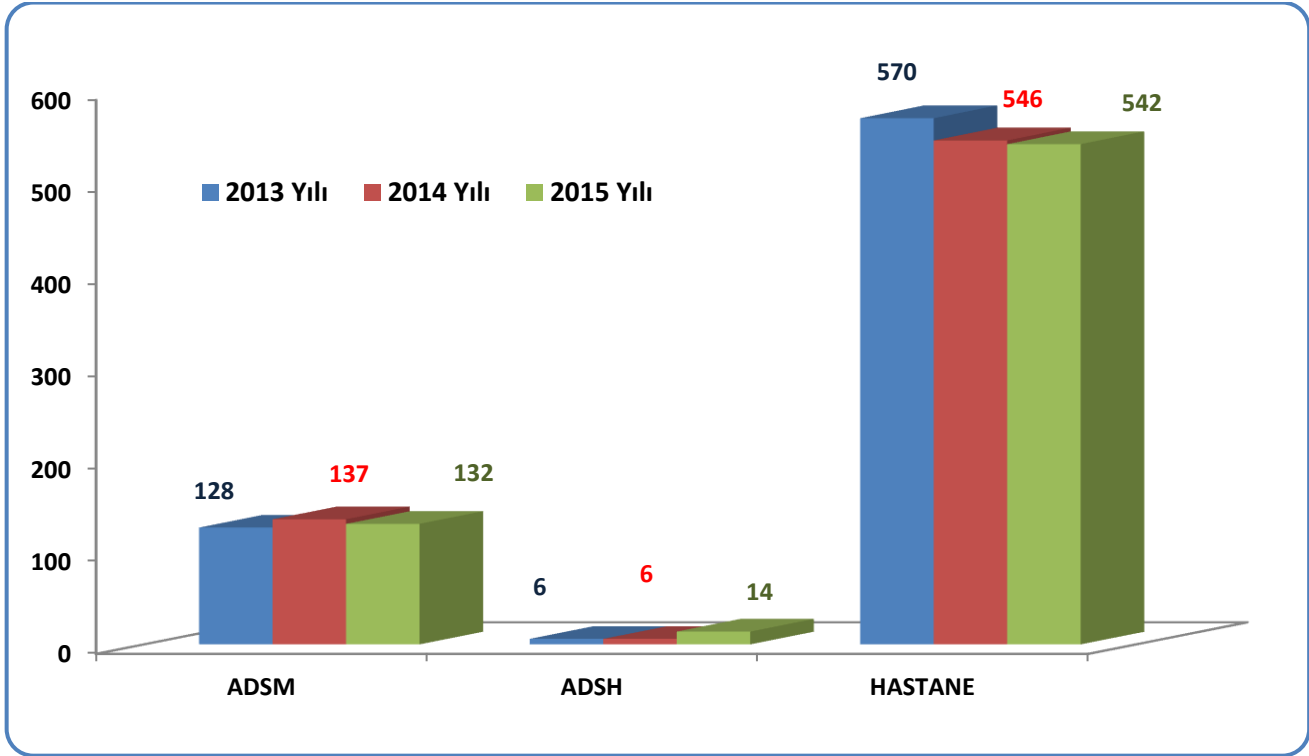
Bulgular

2003 yılında başlatılan Sağlıkta Dönüşüm Programı ile yürütülen çalışmalar sonucunda Ağız ve Diş Sağlığı hizmetlerinin yaygınlaştırılması ile birlikte;

- Kurumumuz bünyesinde 2002 yılında 5.5 milyon olan poliklinik sayısı, 2014 yılında 31.8 milyona yükselmiştir.
- Yine buna paralel olarak aktif çalışan diş hekimi sayısı 2002 yılında 3.211 iken 2015 yılında aktif çalışan diş hekimi sayısı 7.275 olmuştur. Burada da hizmetin sunulması sürecini etkileyen diş hekimi oranının % 180 arttığı görülmektedir. 2015 yılı ilk 9 ay incelendiğinde aktif çalışan hekim sayısı bir önceki yıla göre % 4.5 artış göstermiştir.
- 2002 yılında 14 olan Ağız Diş Sağlığı Merkezimiz (ADSM) 2015 yılında 132 olmuştur.
- Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi (ADSH) sayımız 2002 yılında 1 iken, 2015 yılında 14'e yükselmiştir.
- 2013 ve 2014 her iki yılda da 7.000 nüfusa düşen ünit sayısı 0,7 olmuştur.
- 2014 yılında aktif diş hekimi başına düşen günlük muayene sayısı 18, 2015 yılı ilk 9 ayda ise 17 olmuştur.

Kurum Sayısı

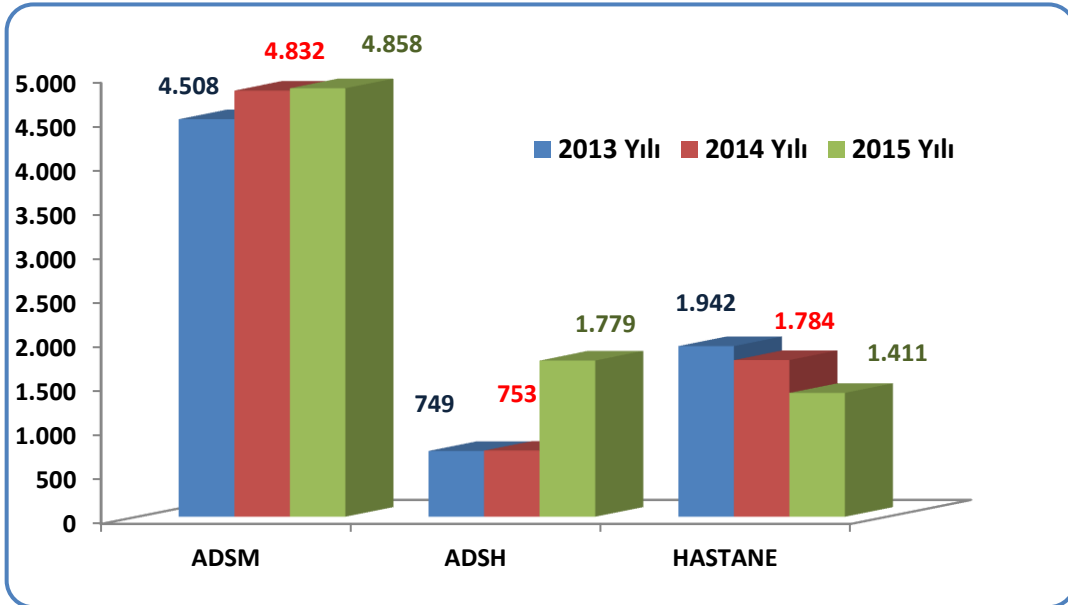
Tablo 1. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum Sayısı (TKHK)

2013 – 2014 -2015 Yılları karşılaştırıldığında ADSM'lerin sayısında azalma olmasının nedeni bazı ADSM'lerin ADŞH olarak türünün değişmesi olduğu, bununla birlikte ADSM'lerin güçlendirilmesi amacı ile bazı hastanelerimizdeki ünitelerin ADSM'lerimize bağlanmış olmasından dolayı Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti veren hastanelerimizin azaldığı görülmüştür.

Ünit Sayısı

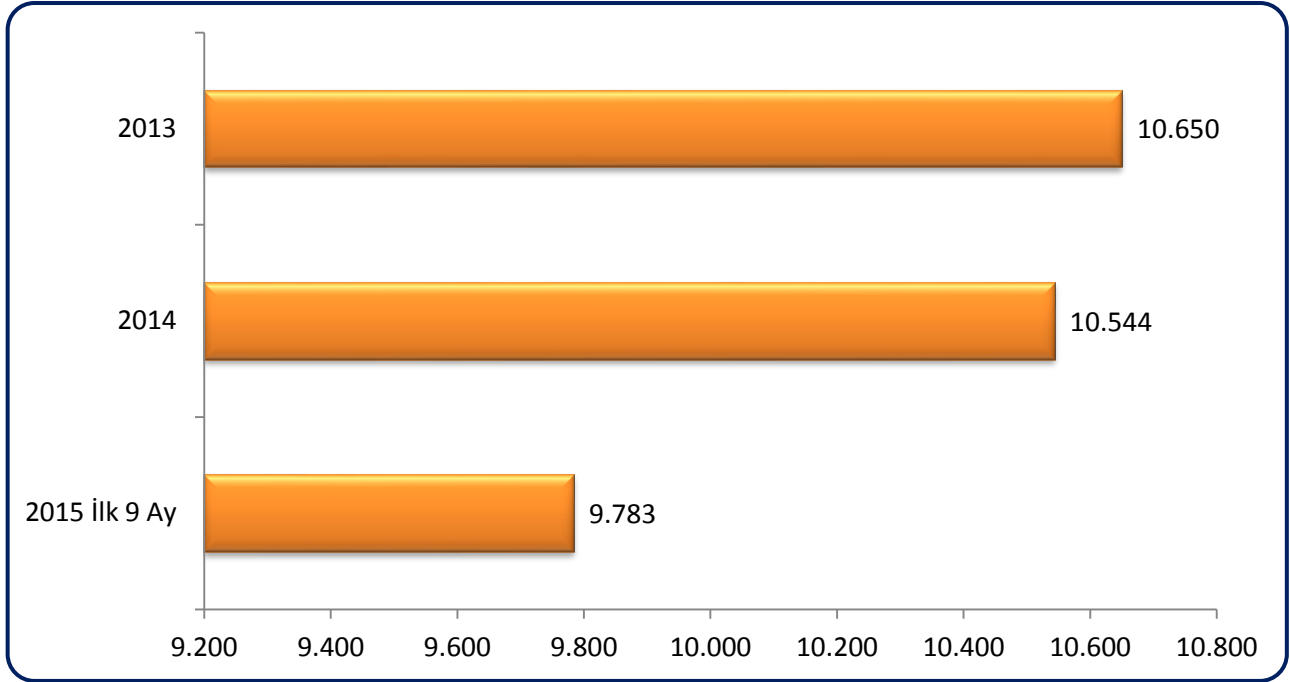
Tablo 2. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Ünit Sayısı (TKHK)

2013 ve 2014 yılları incelendiğinde her iki yılda da 7.000 nüfusa düşen ünit sayısı 0,7 olmuştur.

2015 yılında 2013 yılına göre ünit sayısı 7.199'dan 8.048'e çıkmış olup % 12 ye varan bir artış yaşanmıştır.

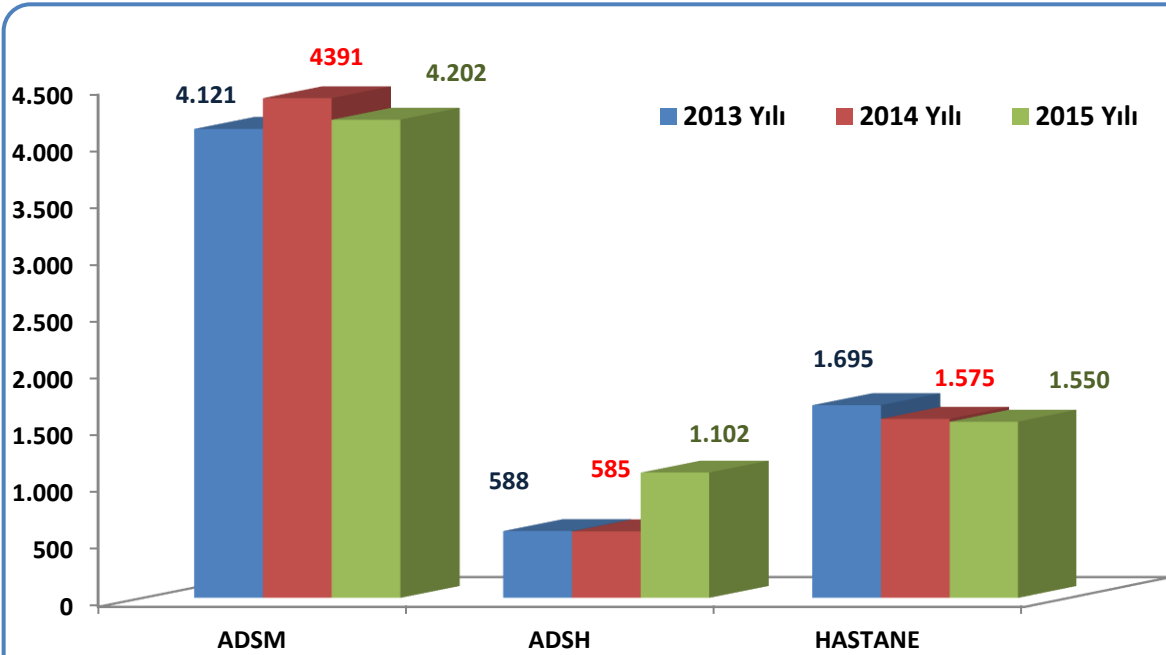
Tablo 3. Ünit Başına Düşen Nüfus Sayısı (TKHK)

2013 – 2015 yıllarında hem ünit sayısındaki %12 artış sebebiyle hem de hekim başına düşen ünit sayısında artışa paralel olarak ünit başına düşen nüfusun % 8 azaldığı görülmüştür.

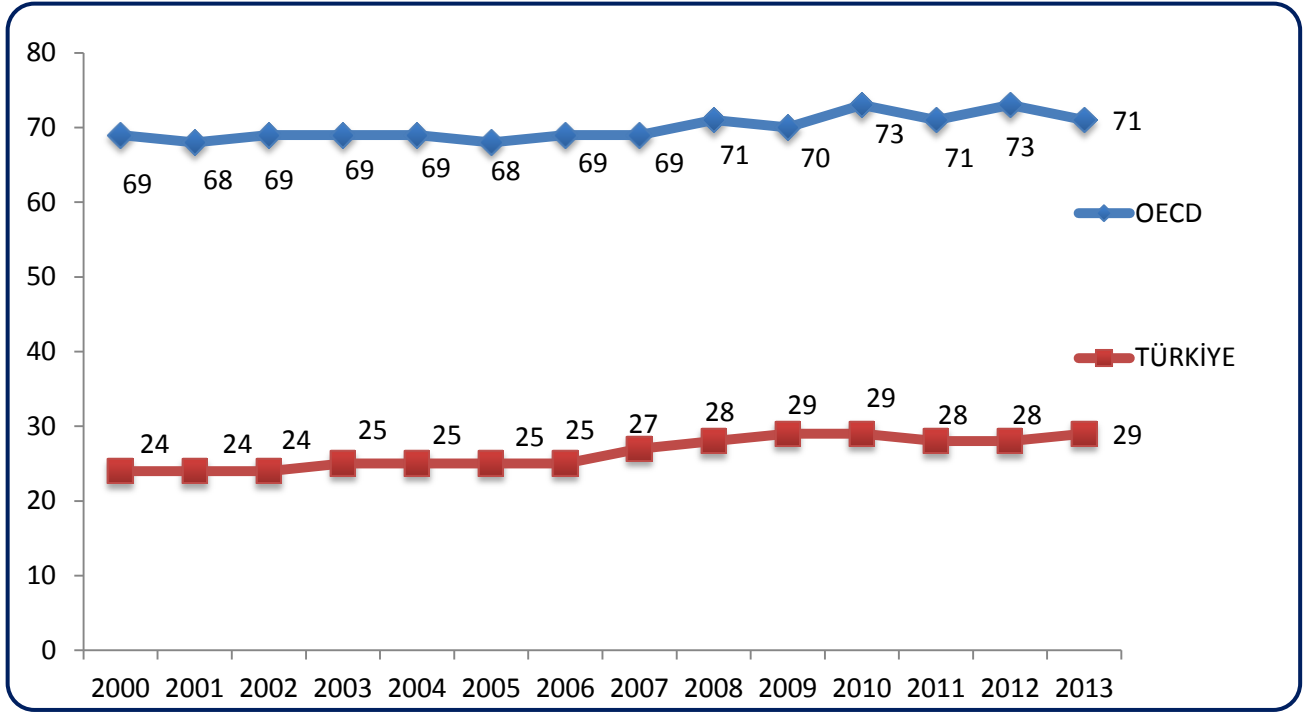
Diş Hekimi

Tablo 4. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Hekim Sayısı (TKHK)

Söz konusu tabloda uzman hekimler hariçtir. **Uzman Hekimler Dahil ilgili yıllara ait toplam hekim sayımız; 2013 yılında 6.806 olan diş hekimi sayısı 2015 yılında % 7 civarında artarak 7.275 olmuştur.**

Tablo 5. 100.000 Nüfusa Düşen Aktif Diş Hekimi** Sayısı (OECD)

Elde edilen bulgulara göre;

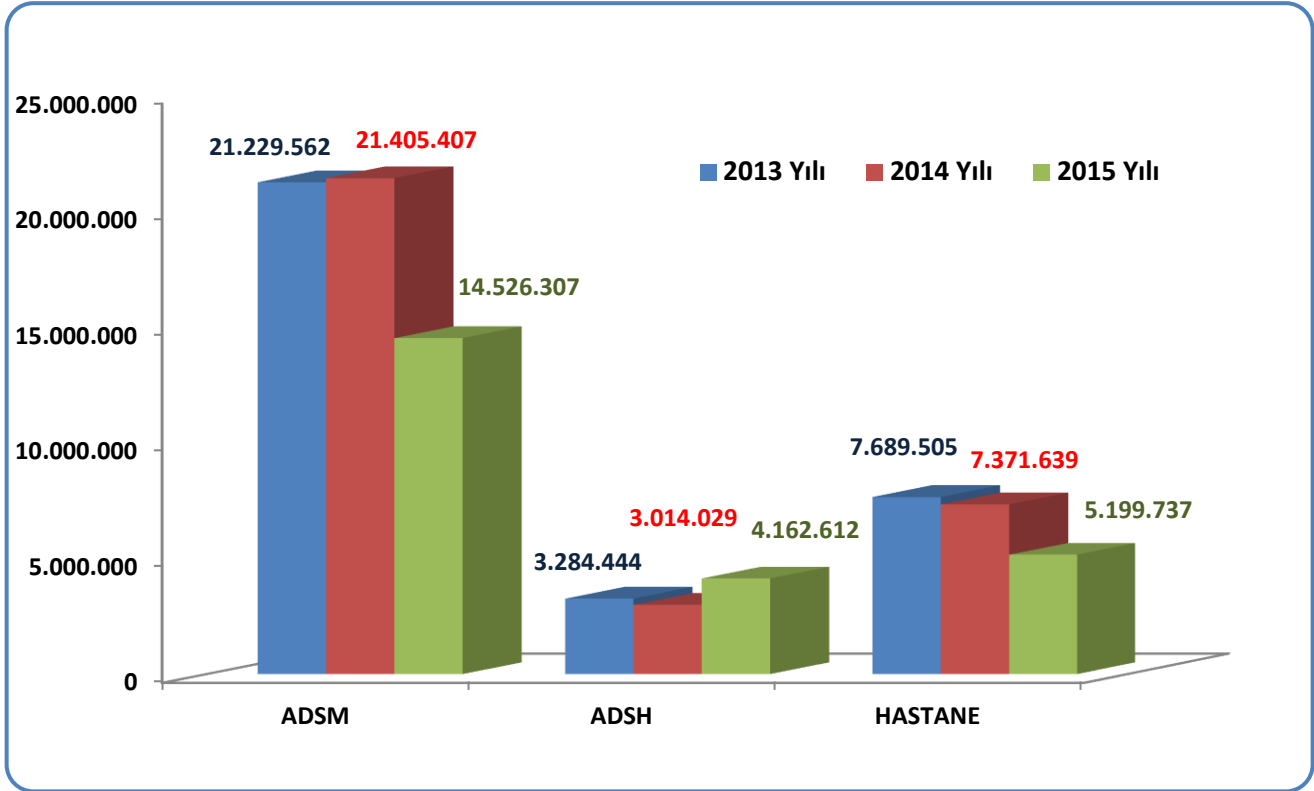
2000 – 2013 yılları arasında OECD ülkelerinde 100.000 kişi başına düşen diş hekimi sayısı ortalama 70 civarında iken Türkiye’de 2000 yılında 24 olan sayı 2014 yılında 30’a yükselmiştir.

OECD Sağlık İstatistikleri 2015 Yılı Verilerine Göre;

**Aktif diş hekimi; pratisyen diş hekimi veya bu alanda çalışma önkoşulu olan diş hekimliği/stomatoloji eğitimini tamamlamış uzman diş hekimi olarak tanımlanmıştır.

Poliklinik Sayısı

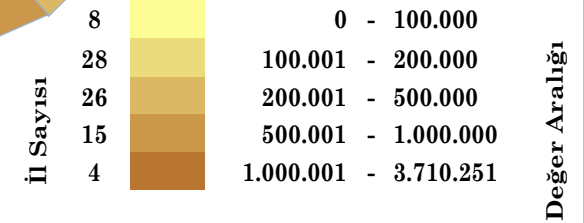
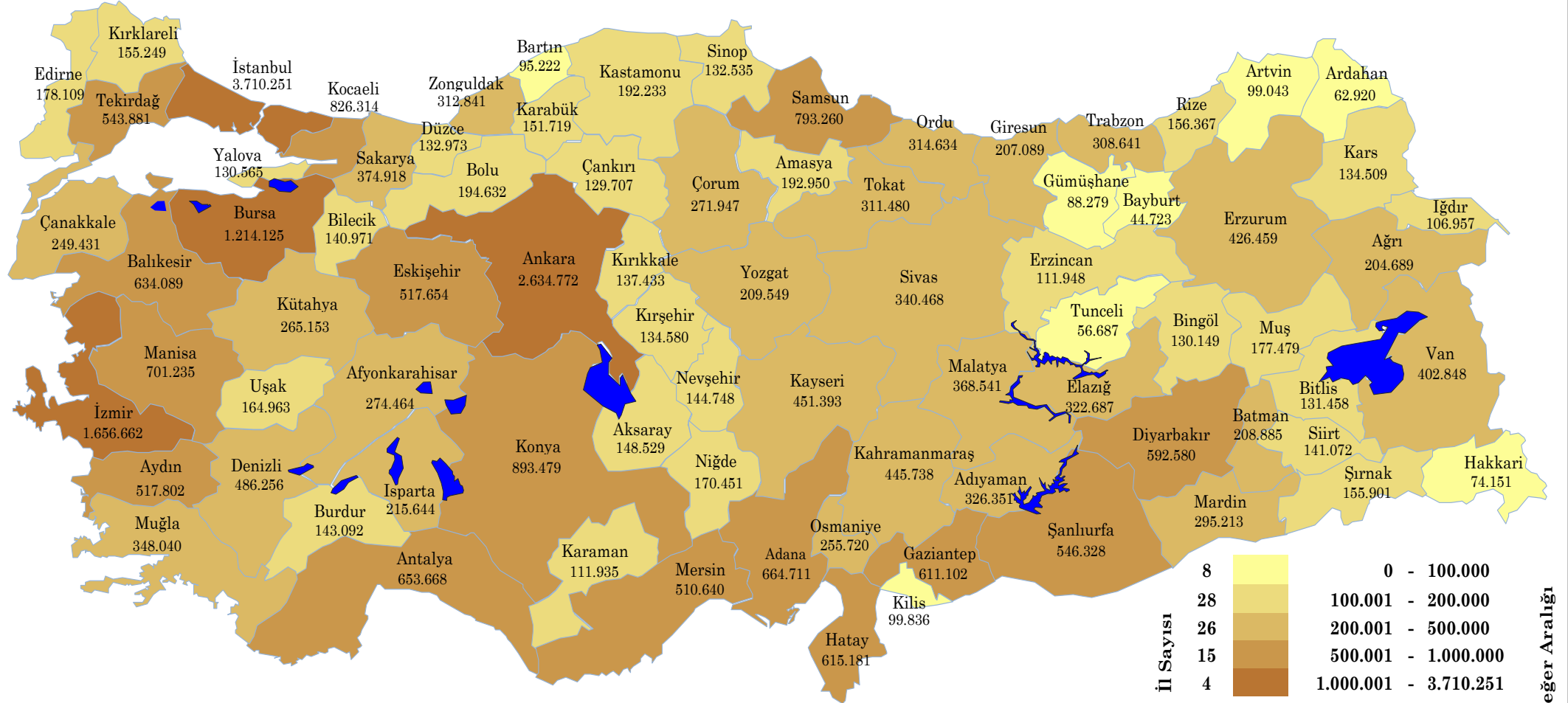
Tablo 6. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Poliklinik Sayısı (TKHK)

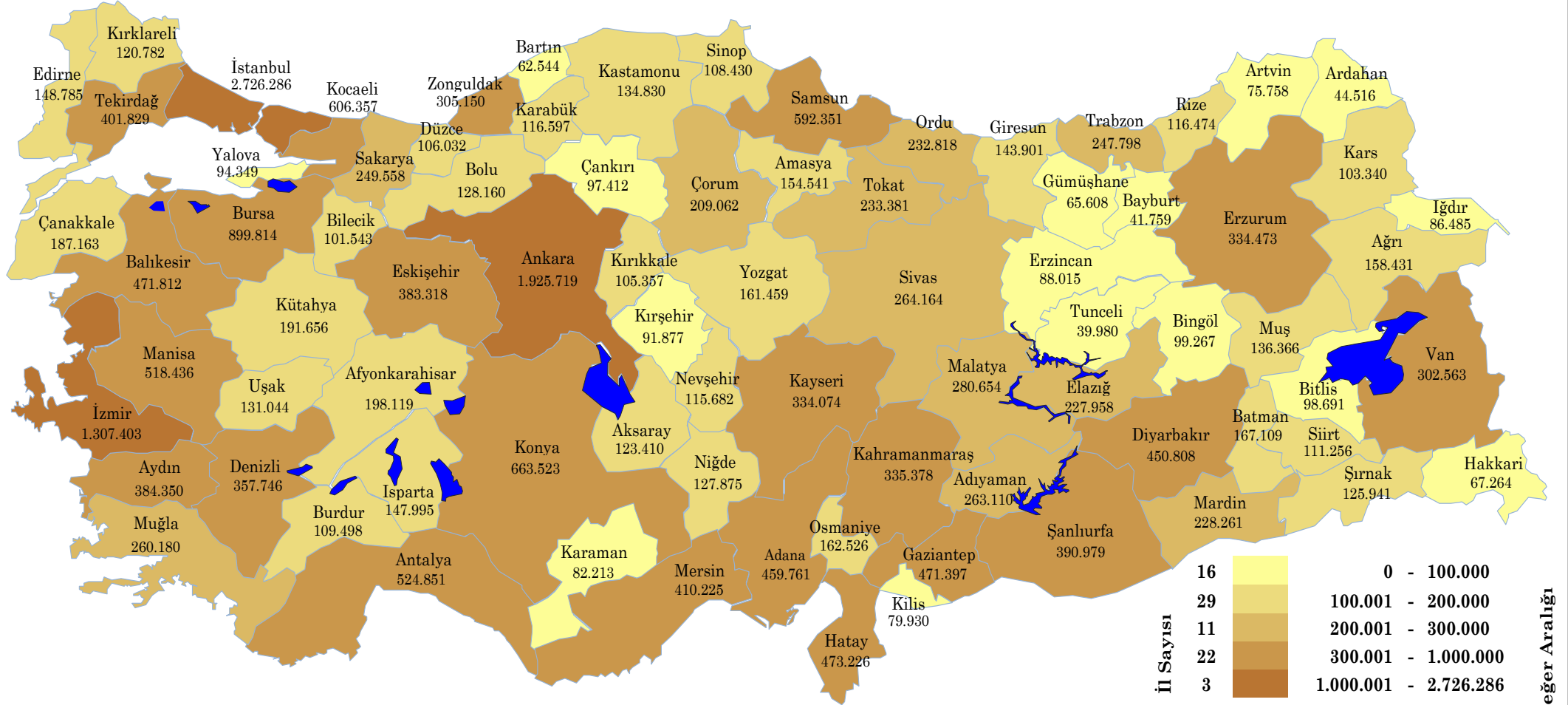
2002 yılında 5.5 milyon olan poliklinik sayısı 2014 yılında 31.8 milyon olmuştur.

2015 yılı ilk 9 ay incelendiğinde ise ay bazında ortalama poliklinik sayımız 2,7 milyon civarında seyretmiştir. 9 aylık toplam poliklinik sayımız ise 23,9 milyon olarak gerçekleşmiştir.

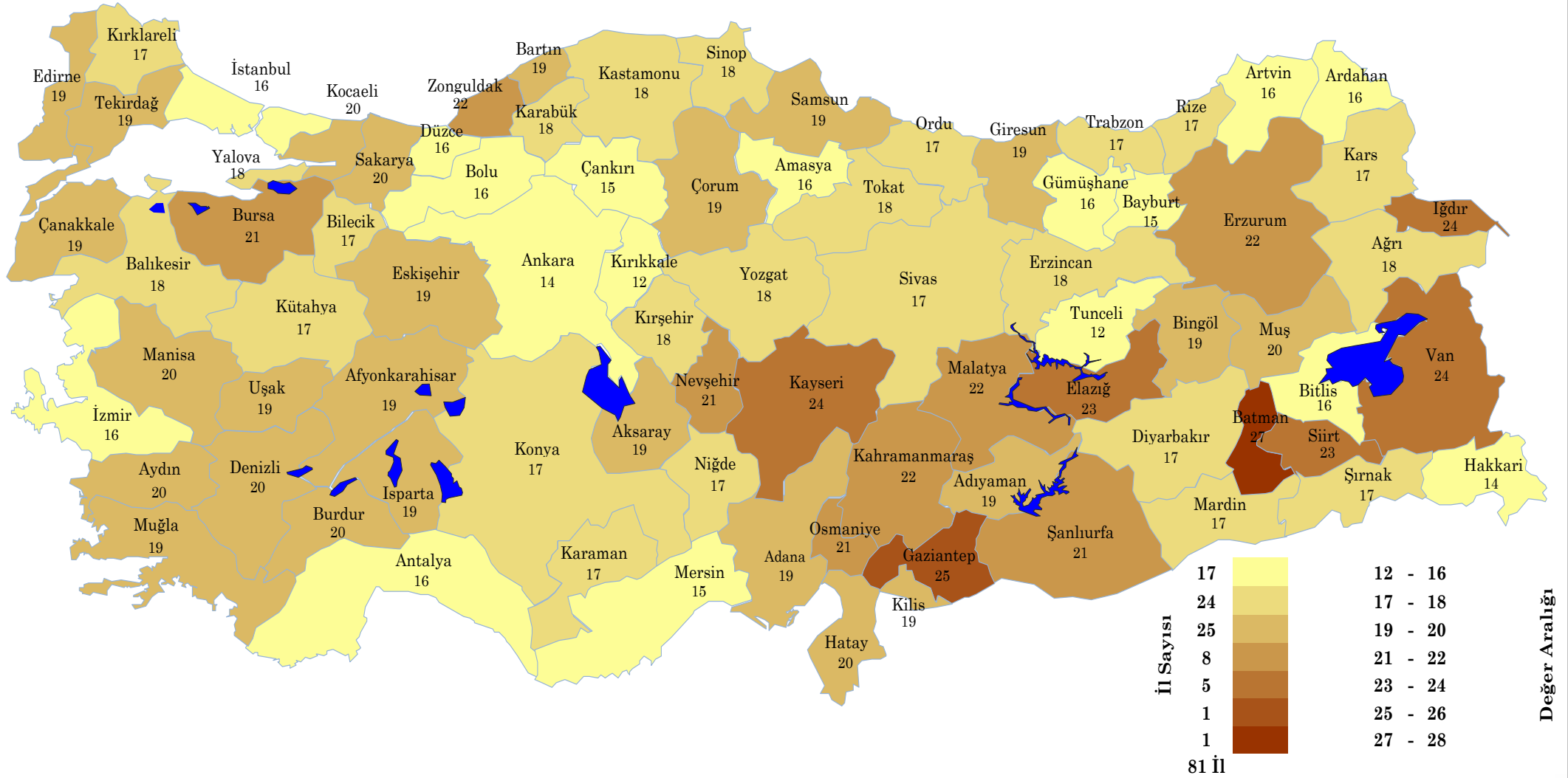
Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Muayene Sayısı (TKHK, 2014)

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Muayene Sayısı (TKHK, 2015 İlk 9 Ay)

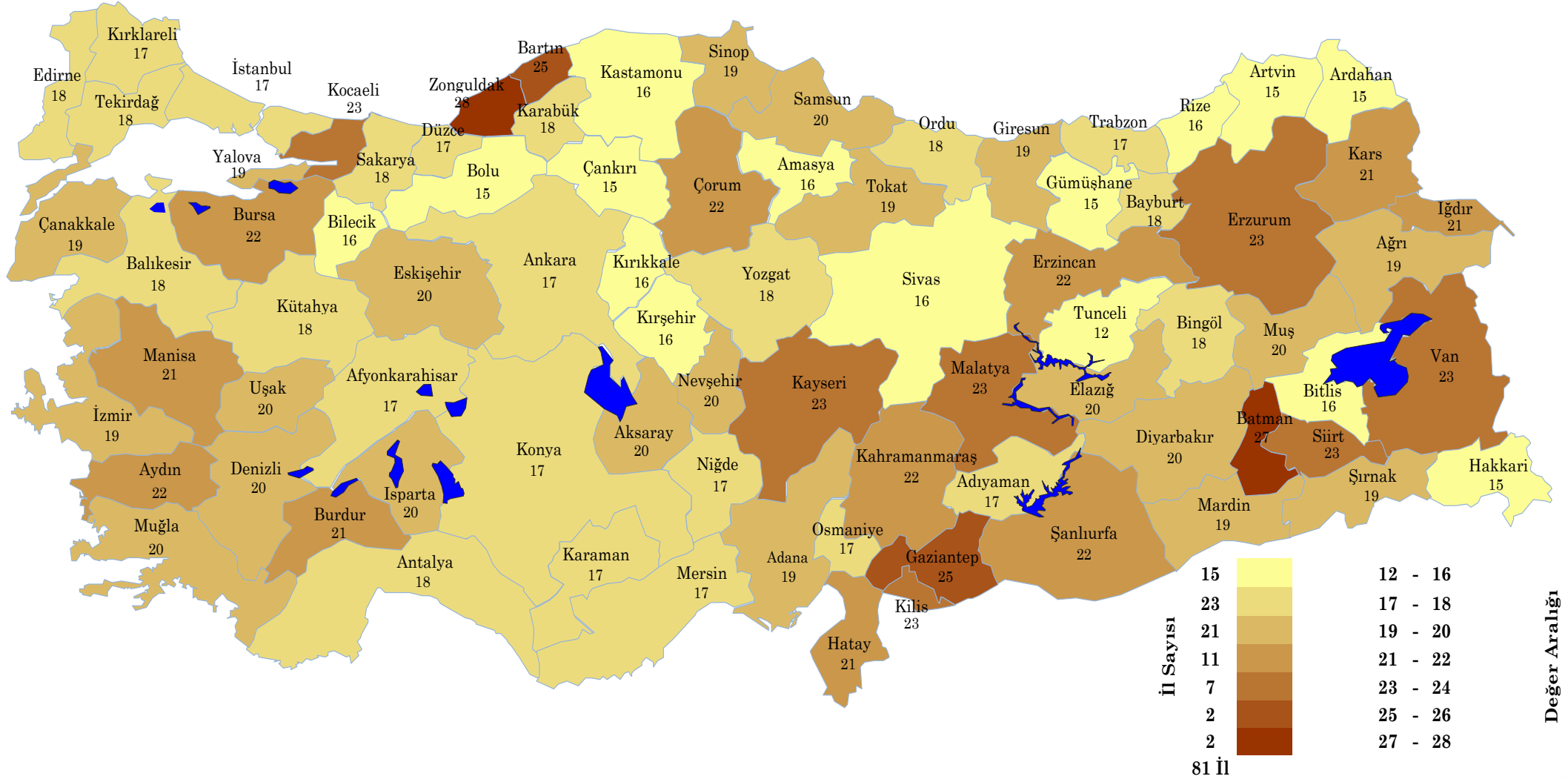

Aktif Çalışan Diş Hekimi (Uzman Dahil) Günlük Muayene Ortalaması (TKHK, 2014)

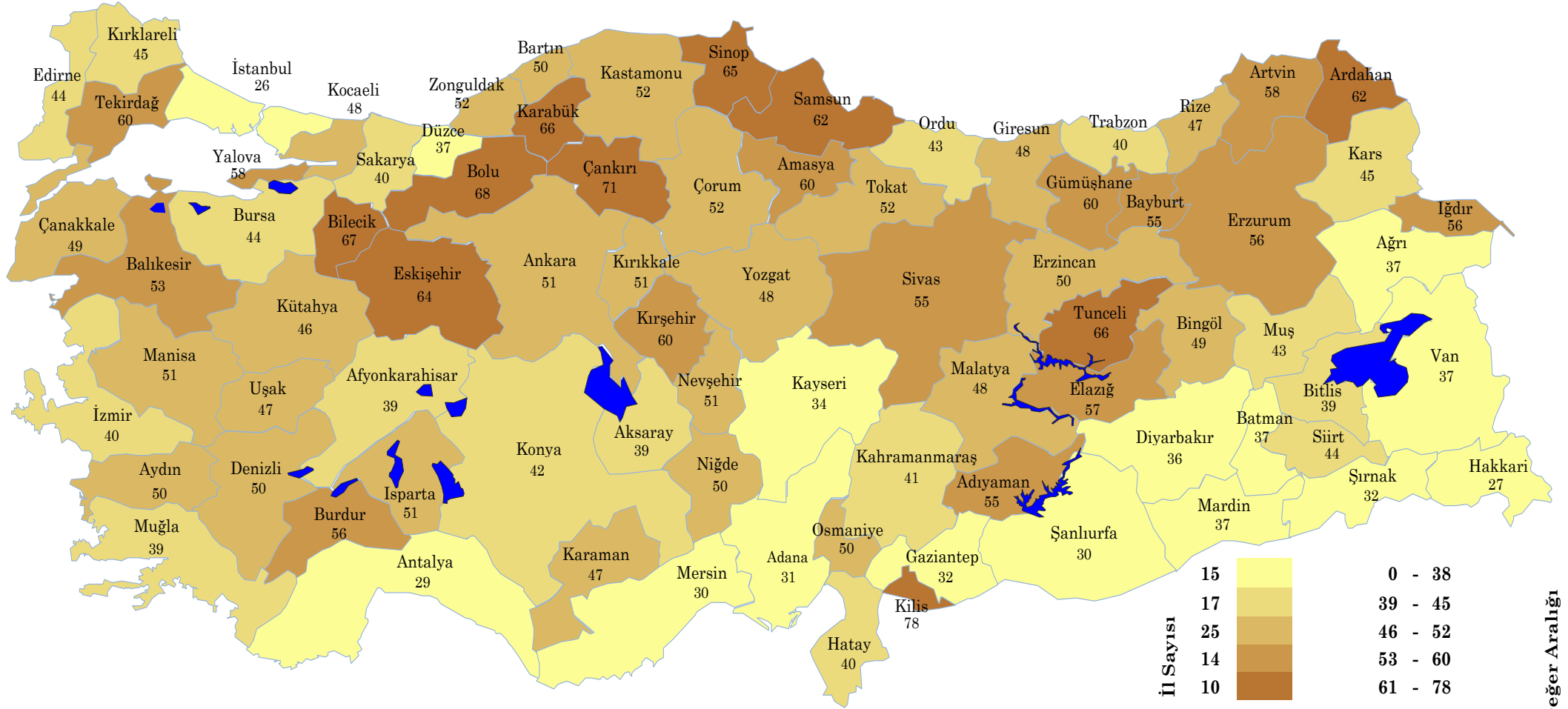
2014 yılı aktif diş hekimine düşen günlük muayene ortalaması 18 olmuştur.

Aktif Çalışan Dış Hekimi (Uzman Dahil) Günlük Muayene Ortalaması (TKHK, 2015 Yılı İlk 9 Ay)

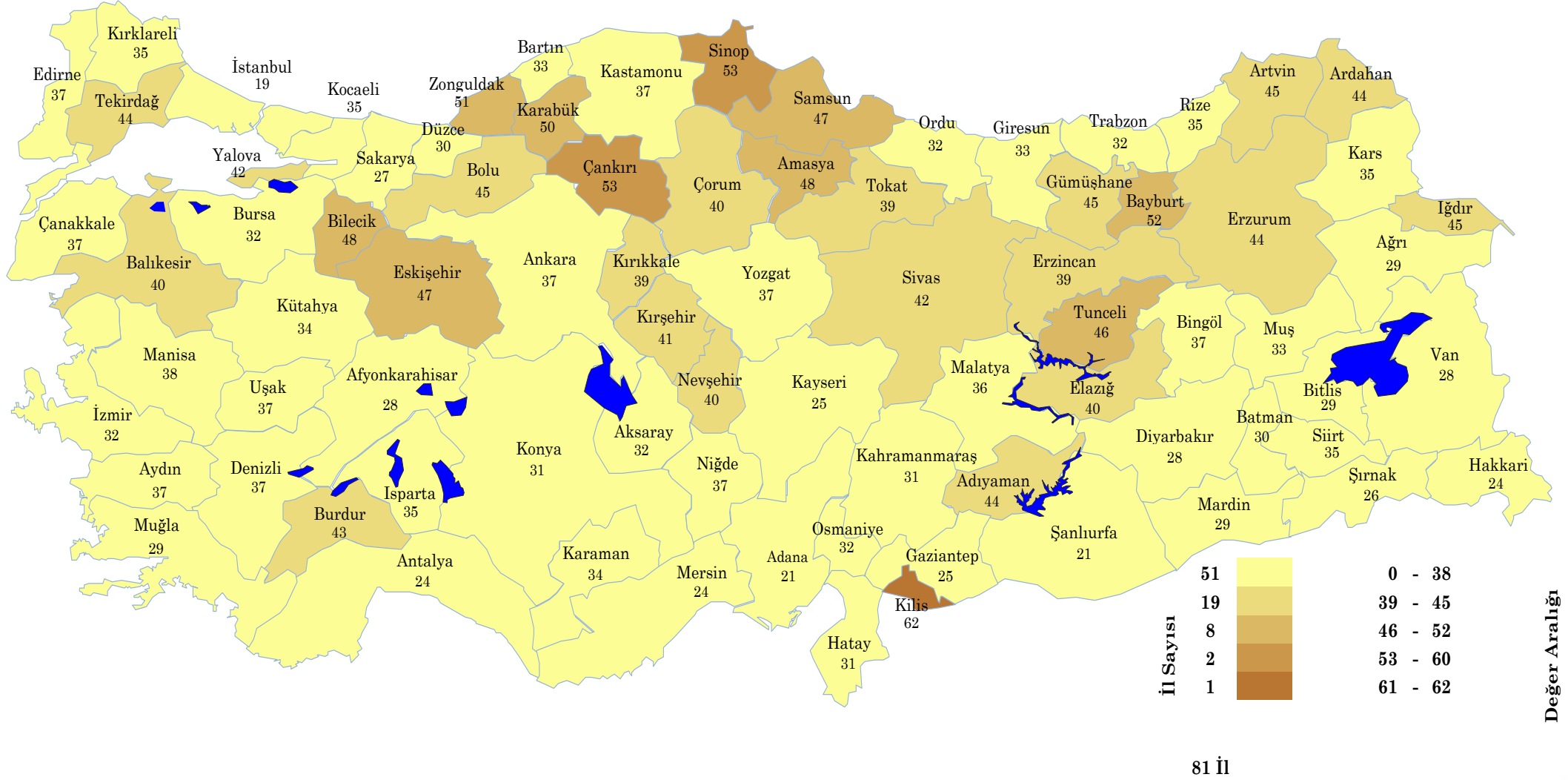
2015 yılı ilk 9 ay incelendiğinde aktif dış hekime düşen günlük muayene ortalaması 17 olmuştur.

Yüz Kişinin Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinden Yararlanma Oranı - Muayene Sayısı (TKHK, 2014)

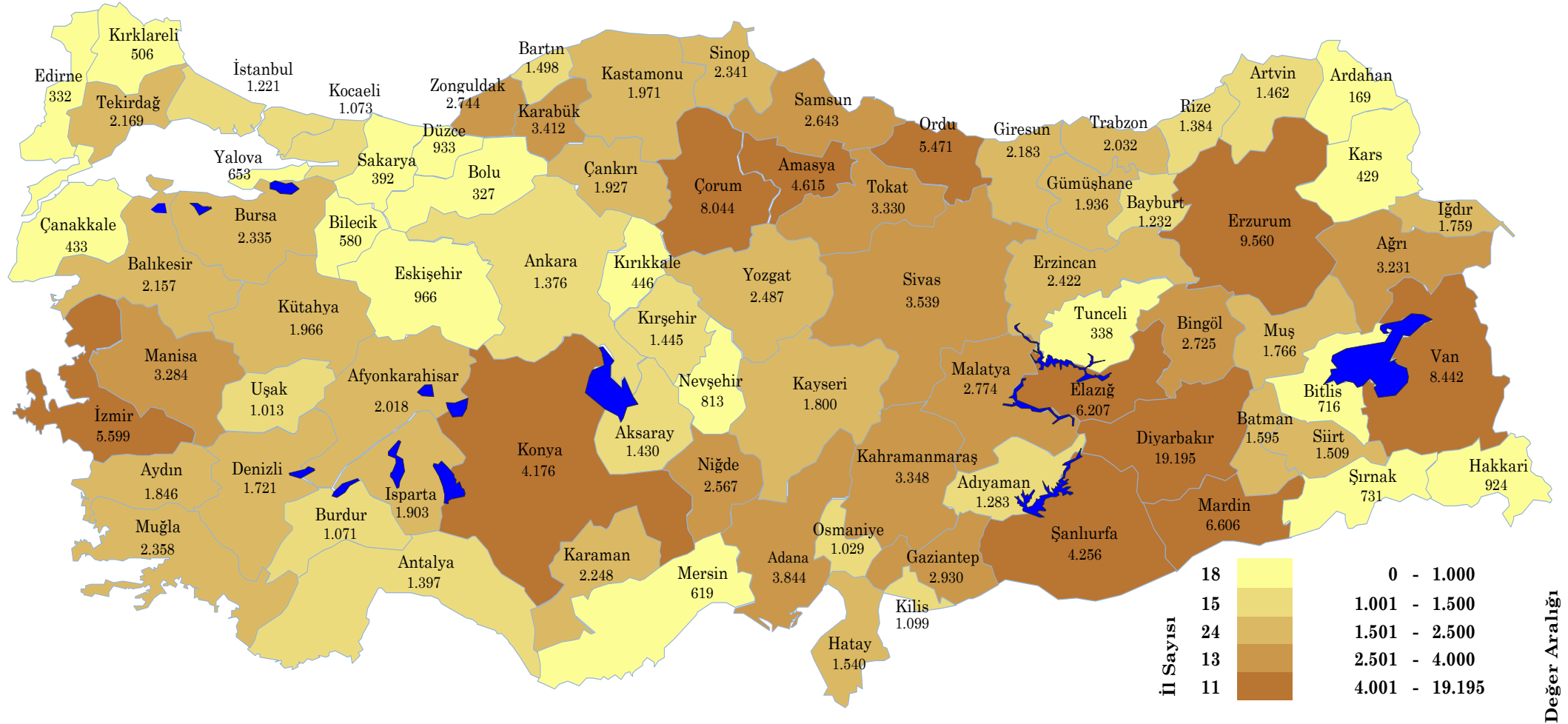

81 İl

Yüz Kişinin Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinden Yararlanma Oranı - Muayene Sayısı (TKHK, 2015 İlk 9 Ay)

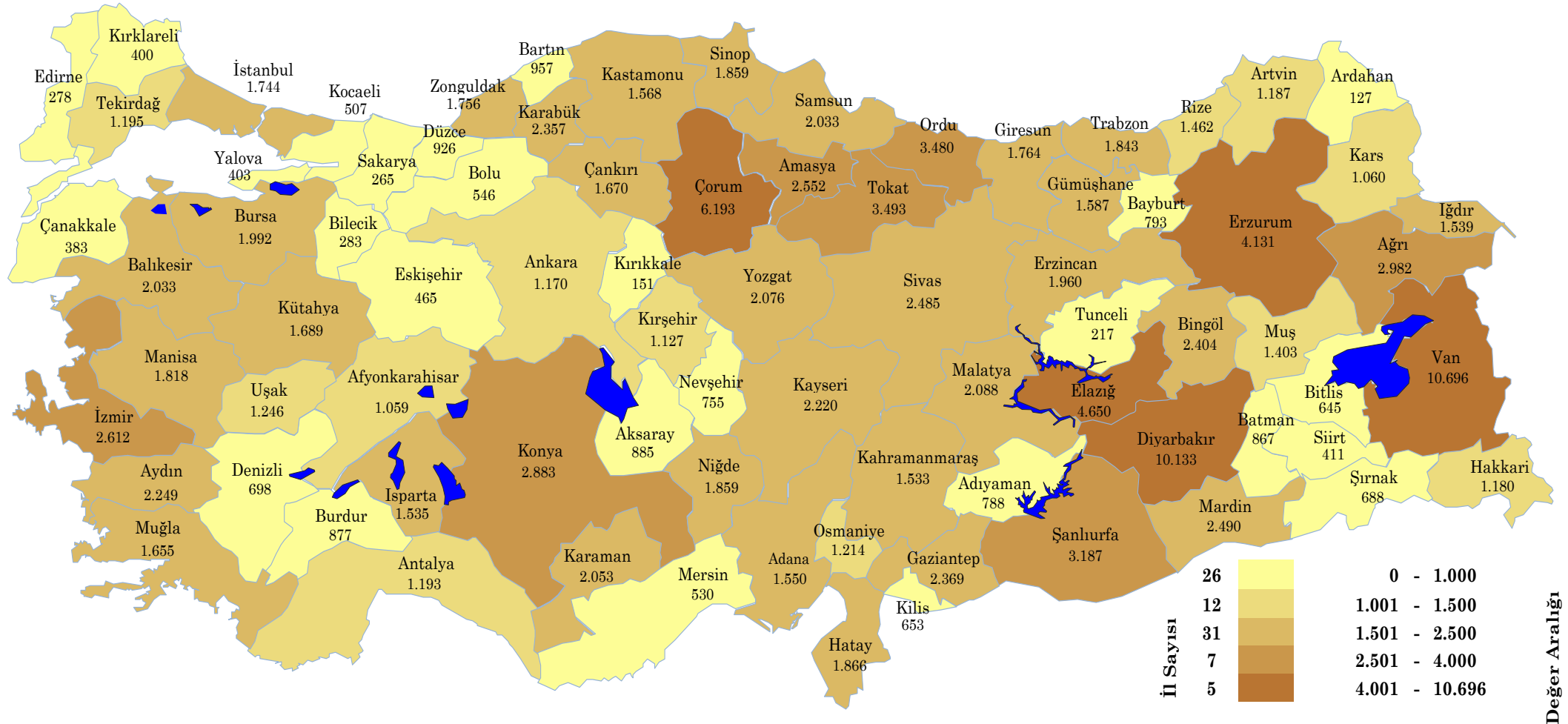

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Sevk Sayısı (TKHK, 2014)

81 il

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Sevk Sayısı (TKHK, 2015 İlk 9 Ay)

81 il

Tablo 7. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri 2013 - 2014 (TKHK)

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri	2013	2014
Kanal Tedavisi Yapılan Diş Sayısı	1.962.998	2.053.886
Dolgu Yapılan Diş Sayısı	8.463.888	8.382.384
Çekim Yapılan Diş Sayısı	7.994.535	7.395.928
Sabit Protez Hasta Sayısı	947.886	928.118
Sabit Protez Üye Sayısı	5.778.493	5.648.983
Hareketli Protez (Total) Hasta Sayısı	371.419	362.811
Hareketli Protez (Total) Parça sayısı	566.910	545.219
Hareketli Protez (Parsiyel) Hasta Sayısı	493.185	505.002
Hareketli Protez (Parsiyel) Parça Sayısı	688.460	718.549
Detertraj Yapılan Hasta Sayısı	2.737.050	1.494.593
Küretaj Yapılan Hasta Sayısı	508.204	308.871
Ortodontik Tedavi	121.289	83.836
Implant Uygulanan Hasta Sayısı	1.729	1.984
Uygulanan Implant Sayısı	4.589	4.415

Tablo 8. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri ADSM – ADSH- HASTANE (2014, TKHK)

HİZMETLER	ADSM	ADSH	GENEL HASTANE	TOPLAM
Poliklinik Sayısı	21.405.407	3.014.029	7.371.639	31.791.075
Hasta Sayısı	14.746.593	1.906.717	5.874.587	22.527.897
Sevk Sayısı	149.449	2.684	47.718	199.851
Diş Çekimi	4.620.870	568.434	2.206.624	7.395.928
Cerrahi Müdahale	230.984	131.919	155.121	518.024
Konservatif Tedavi	5.936.695	997.438	1.448.251	8.382.384
Endodontik Tedavi	1.442.444	270.475	340.967	2.053.886
Sabit Protez Hasta	627.139	79.613	221.366	928.118
Sabit Protez Üye	3.814.101	551.197	1.283.685	5.648.983
Hareketli Protez (Total) Hasta Sayısı	220.471	34.739	107.601	362.811
Hareketli Protez (Total) Parça sayısı	337.591	53.976	153.652	545.219
Hareketli Protez (Parsiyel) Hasta Sayısı	326.600	46.183	132.219	505.002
Hareketli Protez (Parsiyel) Parça Sayısı	464.653	64.248	189.648	718.549
Diğer (Tamir, Diş İlavesi,Besleme, Kron-Köprü Tamiri vb.)	1.053.068	124.749	368.468	1.546.285
Detertraj Yapılan Hasta Sayısı	901.947	132.676	459.970	1.494.593
Küretaj Yapılan Hasta Sayısı	160.260	43.125	105.486	308.871
Operasyon (Flep,Gingivektomi v.b.)Sayısı	55.186	49.121	10.855	115.162
Ortodontik Tedavi	24.075	57.988	1.773	83.836
Yer Tutucu Uygulanan Hasta Sayısı	5.492	5.596	917	12.005
Fissur Sealant Uygulanan Hasta Sayısı	322.987	76.973	59.568	459.528
Fissur Sealant Uygulanan Diş Sayısı	1.881.552	434.593	265.911	2.582.056
Yerel Flor Uygulaması Yapılan Hasta Sayısı	331.958	88.392	169.919	590.269
Implant Uygulanan Hasta Sayısı	1.440	355	189	1.984
Uygulanan Implant Sayısı	3.126	786	503	4.415

Kaynaklar

- [1]. Akdağ, Recep (2012), “Türkiye Sağlıkta Dönüşüm Programı Değerlendirme Raporu (2003 – 2011)”, Sağlık Bakanlığı, Ankara, s.189-190.
- [2]. Ağız Diş Sağlığı Bilgi Formları, Temel Sağlık İstatistikleri Modülü (TSİM) veritabanı.
- [3]. TÜİK, Sağlık Araştırması 2014, Sayı: 18854, Tarih: 01/10/2015, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18854> Erişim Tarihi: 04/11/2015
- [4]. OECD, http://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=HEALTH_STAT Erişim Tarihi: 02/11/2015